

PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH MODELLARI

Atajanova Guli Maxsudbekovna

Urganch Ranch texnologiya universiteti

“Iqtisodiyot” kafedrası o‘qituvchisi

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti

mustaqil tadqiqotchisi.

ORCID: [0009-0004-0576-4082](https://orcid.org/0009-0004-0576-4082)

E-mail: atajanovaguli28@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu tadqiqot paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlantirish modellari tahliliga bag‘ishlangan. Tadqiqot natijalari mintaqaning iqtisodiy salohiyati, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining uyg‘unligining barqaror rivojlanish uchun hal qiluvchi omil ekanligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, resurslardan kompleks foydalanish, innovatsion-integratsion, mintaqada diversifikatsiya va raqamli boshqaruv modellari klaster tizimining samaradorligini oshirish va eksport salohiyatini kengaytirishda muhim rol o‘ynashi aniqlangan.

Kalit so‘zlar: paxta-to‘qimachilik klasterlari, mintaqaviy rivojlantirish, ishlab chiqarish samaradorligi, texnologik integratsiya, innovatsion-integratsion model, eksport salohiyati.

Аннотация

Данное исследование посвящено анализу критериев территориального развития и моделей развития хлопково-текстильных кластеров. Кластеры играют стратегическую роль в интеграции сельскохозяйственного и промышленного секторов для повышения производственной эффективности, расширения экспортного потенциала и обеспечения занятости в регионах. Результаты исследования показывают, что гармонизация регионально-экономического потенциала, технологической интеграции и механизмов управления является решающим фактором для устойчивого развития. Кроме того, модели комплексного использования ресурсов, инновационно-интеграционная, региональная диверсификация и цифровое управление существенно способствуют повышению эффективности кластеров и расширению их экспортного потенциала.

Ключевые слова: хлопково-текстильные кластеры, территориальное развитие, производственная эффективность, технологическая интеграция, инновационно-интеграционная модель, экспортный потенциал.

Abstract

This study is devoted to the analysis of the territorial development criteria and development models of cotton-textile clusters. Clusters play a strategic role in integrating the agricultural and industrial sectors to enhance production efficiency, expand export potential, and ensure regional employment. The research findings indicate that the harmonization of regional-economic potential, technological integration, and governance mechanisms is a critical factor for sustainable

development. Furthermore, models such as comprehensive resource utilization, innovation-integration, regional diversification, and digital management significantly contribute to increasing cluster efficiency and expanding export capacity.

Keywords: cotton-textile clusters, territorial development, production efficiency, technological integration, innovation-integration model, export potential.

KIRISH

Paxta-to‘qimachilik klasterlari mamlakat iqtisodiyotining muhim sektori bo‘lib, agrar va sanoat tarmoqlarini integratsiyalash orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, eksport salohiyatini kengaytirish va mintaqada bandlikni ta‘minlashda katta ahamiyat kasb etadi. So‘nggi yillarda global bozor talablari, innovatsion texnologiyalar va raqamli boshqaruv tizimlarining joriy etilishi klaster tizimining barqarorligini va samaradorligini oshirish zaruratini kuchaytirdi.

Mintaqa klasterlarni rivojlantirish modellari ishlab chiqish iqtisodiy samaradorlikni oshirish, mintaqaviy tafovutlarni kamaytirish, resurslardan oqilona foydalanish va innovatsion yechimlarni tatbiq etish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanishi bo‘yicha tizimli tahlil va modellashtirish amaliyotga katta dolzarblik kasb etadi. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmonida belgilangan vazifalar doirasida qishloq xo‘jaligida hosildorlik va rentabellik darajasini keskin oshirish, bir gekardan olinadigan o‘rtacha daromadni 5 ming dollarga yetkazish, qishloq xo‘jaligi sohasida eksport hajmini yiliga 10 milliard dollarga yetkazish, agrar sohaga jami 15 milliard dollar investitsiyalarni jalb qilish va hosildorlik ko‘rsatkichlarini paxta bo‘yicha o‘rtacha 45–50 sentnerga, g‘alla bo‘yicha 80–85 sentnerga yetkazish maqsad qilib qo‘yilgan [1]. Ushbu vazifalar klaster tizimining rivojlanishi, resurslardan samarali foydalanish va eksport salohiyatini kengaytirishda asosiy yo‘nalishlarni belgilaydi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Paxta-to‘qimachilik klasterlari agrar va sanoat sektorlarini integratsiyalash, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish hamda eksport salohiyatini kengaytirish nuqtai nazaridan tadqiq etilgan. Paxta-to‘qimachilik klasterlarida ishlab chiqarish jarayonlarining texnologik tizimlari va samaradorligi turli tadqiqotlarda o‘rganilgan. B.A.Paluanov va boshqalar [2] siqilgan ip-gazlama tizimi parametrlarini rivojlantirish bo‘yicha tavsiyalar beradi. C.Bozarth va boshqalar [3] esa sanoat klasterlari nazariyasi orqali ishlab chiqarish jarayonlarini muvofiqlashtirish va yetkazib berish zanjirini optimallashtirishni tahlil qiladi. K.E.Radjapov va B.K.Erkaevalar [4] klasterlarning shakllanish xususiyatlari va tashkilot modelini tahlil qilib, hududlararo integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining ahamiyatini ta‘kidlaydilar. T.L.Khalikov [5] paxta-to‘qimachilik sektorining mintaqaviy iqtisodiyotdagi rolini, resurslardan samarali foydalanish va sifatli ishlab chiqarish orqali raqobatbardoshlikni oshirishni ko‘rsatadi. B.A.Davlyatov [6] esa klasterlar orqali ish o‘rinlari yaratish, kichik biznesni rivojlantirish va eksport salohiyatini kengaytirish imkoniyatlarini tahlil qiladi. Shu asosda, paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanishi mintaqaning iqtisodiy

salohiyati, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlariga bevosita bog‘liq ekanligi aniqlanadi. Ushbu adabiyotlar sharhi tadqiqotning dolzarbligini yanada tasdiqlaydi: paxta-to‘qimachilik klasterlarini rivojlantirish orqali mamlakatning agrar va sanoat integratsiyasi mustahkamlanadi, ishlab chiqarish samaradorligi va eksport salohiyati oshiriladi, shuningdek, mintaqada bandlik va iqtisodiy farovonlikni ta‘minlash imkoniyati mavjudligi ko‘rsatiladi.

METODOLOGIYA

Tadqiqotda paxta-to‘qimachilik klasterlarining mintaqaviy rivojlanish modellari tahlil qilinib, asosiy e‘tibor mintaqaviy salohiyat, ishlab chiqarish zanjiri, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining klaster samaradorligiga ta‘siriga qaratildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Paxta-to‘qimachilik klasterlari mamlakatning sanoat va agrar sektorlarini o‘zaro integratsiyalash orqali iqtisodiyotning barqaror o‘rnatilishini ta‘minlashda, eksport salohiyatini kengaytirishda va mintaqada bandlik darajasini oshirishda strategik ahamiyat kasb etadi. Klaster tizimi paxtachilik, ip-gazlama ishlab chiqarish, tayyor to‘qimachilik mahsulotlarini eksportga yo‘naltirish kabi bosqichlarni yagona qiymat zanjiriga birlashtiradi. Bu esa ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va qo‘shimcha qiymat yaratish imkonini beradi[7].

Shu nuqtai nazardan qaraganda, paxta-to‘qimachilik klasterlarining samarali faoliyat yuritishi bir qator Mintaqaviy, iqtisodiy va tashkiliy omillar uyg‘unligiga bevosita bog‘liqdir. Eng avvalo, klasterning hududiy joylashuvi strategik jihatdan muhim bo‘lib, xomashyo bazasiga yaqinlik, suv va energiya resurslariga kirish imkoniyati, transport-logistika infratuzilmasining rivojlanganlik darajasi ishlab chiqarish xarajatlari va raqobatbardoshlikka ta‘sir etadi. Shu bilan birga, ishlab chiqarish zanjiri bosqichlarining uyg‘unligi — ya‘ni paxtani yetishtirishdan tortib tayyor mahsulot eksportigacha bo‘lgan barcha jarayonlarning muvofiqlashtirilganligi-klasterning barqaror iqtisodiy mexanizmini shakllantiradi.

Klasterlarning infratuzilma bilan ta‘minlanganlik darajasi ham ularning rivojlanish sur‘atlariga bevosita ta‘sir ko‘rsatadi. Elektr energiyasi, transport, aloqa va texnologik infratuzilma yetarli bo‘lmagan hududlarda klaster tizimi to‘liq quvvat bilan ishlamaydi. Shu sababli, klasterlarni joylashtirishda sanoat zonalarini, logistika markazlari va innovatsion xizmatlar tizimining mavjudligi muhim tanlov mezon sifatida qaraladi. Mintaqaning iqtisodiy salohiyati paxta-to‘qimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishida asosiy omil sifatida e‘tiborga loyiqdir. Xomashyo yetishtirish hududi, mehnat resurslarining mavjudligi va transport-logistika infratuzilmasining rivojlanganligi ishlab chiqarish jarayonining uzluksizligini ta‘minlaydi. Transport xarajatlarini kamaytirish va logistika zanjirini qisqartirish mahsulot tannarxini sezilarli darajada pasaytiradi. Shu bilan birga, mahalliy aholi bandligi, mehnat resurslarining malakasi va mintaqadagi ishlab chiqarish quvvatlari mintaqaviy iqtisodiy salohiyatni belgilovchi muhim ko‘rsatkichlar sifatida qaraladi. Iqtisodiy jihatdan rivojlangan mintaqada klasterlar yuqori samaradorlik bilan faoliyat yuritadi, bu esa eksport salohiyatini oshirishga va mintaqada bandlikni ta‘minlashga yordam beradi.

Xomashyo bazasi va ishlab chiqarish zanjiri to‘liqligi klasterning ichki integratsiyasini va raqobatbardoshligini belgilaydi. Paxta yetishtirishdan boshlab, ip-gazlama ishlab chiqarish, bo‘yash, tayyor trikotaj mahsulotlarini tayyorlash va eksportgacha bo‘lgan jarayonlarning yagona tizimda uyg‘unlashuvi ishlab chiqarishning uzluksizligini ta‘minlaydi va resurslardan samarali foydalanishga imkon yaratadi. To‘liq ishlab chiqarish zanjiri ishlab chiqarish xarajatlarini pasaytiradi, mahsulot sifatini oshiradi va klaster ichida qo‘shilgan qiymat yaratish darajasini yuqori qiladi. Texnologik integratsiya klasterning samaradorligini oshirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Ishlab chiqarish bosqichlari o‘rtasida resurslar va ma‘lumot almashinuvi optimallashtirilganida, energiya sarfi kamayadi, tayyor mahsulotlarning raqobatbardoshligi oshadi. Innovatsion yechimlar, raqamli boshqaruv tizimlari va energiya tejankor texnologiyalarning joriy etilishi klasterning barqaror ishlashini, sifatli ishlab chiqarishni va ekologik barqarorlikni ta‘minlaydi. Shu bilan birga, texnologik integratsiya yangi innovatsion loyihalarni joriy etish va ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish imkonini beradi. Boshqaruv va hamkorlik mexanizmlari klasterning uzoq muddatli rivojlanishining institutsional poydevorini tashkil qiladi. Davlat-xususiy sheriklik modeli, klaster ichidagi boshqaruv tizimlari va ishtirokchilar o‘rtasidagi koordinatsiya ishlab chiqarish jarayonlarini samarali muvofiqlashtirishga xizmat qiladi. Fermer xo‘jaliklari, qayta ishlovchi korxonalar, eksportchi tashkilotlar va ilmiy-tadqiqot muassasalari o‘rtasidagi samarali hamkorlik innovatsion tarmoq munosabatlarini shakllantiradi. Investitsion muhitning jozibadorligi nafaqat mahalliy, balki xorijiy kapitalni jalb etish orqali yangi ish o‘rinlari yaratish, eksport hajmini oshirish va iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish imkonini beradi. Investitsion va innovatsion faollik klasterning dinamik rivojlanishini ta‘minlovchi asosiy omildir. Yangi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish va innovatsion loyihalarni amalga oshirish klasterning modernizatsiya jarayonini tezlashtiradi. Shu yo‘l bilan paxta-to‘qimachilik zanjiridagi barcha bo‘g‘inlar qo‘shilgan qiymat yaratish imkoniyatini maksimal darajada oshiradi, eksport salohiyatini kengaytiradi va mintaqaning iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Ijtimoiy-iqtisodiy ta‘sir klasterlarning mintaqa iqtisodiyotini rivojlanishiga bevosita ta‘sirini aks ettiradi. Klaster faoliyati natijasida ish o‘rinlari yaratiladi, mahalliy aholining daromadlari oshadi va mintaqada bandlik darajasi yaxshilanadi. Shu bilan birga, eksport hajmi va mahalliy ishlab chiqarish ko‘rsatkichlarining o‘sishi klasterning iqtisodiy samaradorligini mustahkamlaydi, mintaqada iqtisodiy farovonlikni ta‘minlaydi va mintaqaviy o‘sish sur‘atlarini tezlashtiradi. Paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanish sur‘atlari va samaradorligi mintaqaviy jihatdan bir xil emas. Bu tafovutlar bir qator iqtisodiy, texnologik va ijtimoiy omillar bilan izohlanadi. Mintaqaviy tafovutlar asosan xomashyo resurslari taqsimoti, ishlab chiqarish zanjiri darajasi, infratuzilma holati, investitsion faollik va ijtimoiy salohiyatning notekisligidan kelib chiqadi. Klaster tizimining samarali ishlashi uchun xomashyo yetkazib berish, qayta ishlash va tayyor mahsulot ishlab chiqarish bosqichlari o‘rtasidagi uyg‘unlik muhim hisoblanadi. Ba‘zi hududlarda ishlab chiqarish zanjiri to‘liq shakllanmaganligi, logistika va transport infratuzilmasining sust

rivojlanganligi ishlab chiqarish samaradorligini pasaytiradi. Shu bilan birga, innovatsion va texnologik imkoniyatlarning notekisligi ham klasterlarning texnologik integratsiya darajasini cheklaydi, bu esa raqobatbardosh tayyor mahsulotlar ishlab chiqarish va qo‘shilgan qiymat yaratish imkoniyatlarini kamaytiradi. Investitsion va boshqaruv mexanizmlari ham mintaqaviy tafovutlarni kuchaytiruvchi omil hisoblanadi. Har bir klaster ishtirokchilari o‘rtasida samarali hamkorlik, davlat-xususiy sheriklik va investitsion muhitning jozibadorligi turlicha bo‘lishi natijasida rivojlanish sur‘atlari farqlanadi. Shu bois, mintaqalar kesimida klasterlarni rivojlantirishda universal yondashuv emas, balki hududning o‘ziga xos resurs, iqtisodiy va ijtimoiy salohiyatini hisobga oluvchi differensial yondashuv zarur. Bunday yondashuv klasterning resurslardan samarali foydalanishini ta‘minlaydi, ishlab chiqarish zanjirini optimallashtiradi, iqtisodiy samaradorlikni oshiradi va mintaqada bandlik darajasini yaxshilaydi. Paxta-to‘qimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishini ta‘minlashda bir nechta strategik rivojlantirish modellari samarali hisoblanadi. Ushbu modellar klaster tizimidagi resurslar, ishlab chiqarish zanjiri bosqichlari, texnologik integratsiya, boshqaruv mexanizmlari va mintaqaviy imkoniyatlarni optimallashtirishga xizmat qiladi. Har bir model o‘ziga xos strategik maqsadlarni amalga oshirishga qaratilgan bo‘lib, ularning birgalikda qo‘llanilishi klaster tizimining iqtisodiy samaradorligini, eksport salohiyatini va hududiy bandlikni oshirishga imkon beradi. Quyida paxta-to‘qimachilik klasterlarini rivojlantirish bo‘yicha asosiy modellarning tavsifi va ularning tarkibiy elementlari ko‘rsatilgan (1-jadval).

1-jadval

Paxta-to‘qimachilik klasterlarini rivojlantirish bo‘yicha asosiy modellarning tavsifi¹

Rivojlantirish modeli	Asosiy vazifasi	Tarkibiy elementlari / Kirish komponentlari	Kutiladigan natijalar
Resurslardan kompleks foydalanish modeli	Xomashyoni chuqur qayta ishlash va ishlab chiqarish zanjirini yakuniy mahsulotgacha yetkazish orqali qo‘shilgan qiymatni maksimal darajada oshirish	Xomashyo yetkazib berish tizimi, ishlab chiqarish zanjiri, logistika infratuzilmasi	Tannarxni pasaytirish, resurslardan samarali foydalanish, qo‘shilgan qiymatni oshirish
Innovatsion-integratsion model	Ilmiy-tadqiqot va ishlab chiqarish tizimlarini uyg‘unlashtirish, texnologik yangilanish va innovatsion yechimlarni amaliyotga joriy etish	Ilmiy-tadqiqot muassasalari, ta‘lim markazlari, ishlab chiqaruvchi korxonalar	Texnologik yangilanish tezlashadi, ishlab chiqarish sifati va innovatsion samaradorlik oshadi
Mintaqaning diversifikatsiya modeli	Klasterlarning joylashuvini hududning tabiiy-iqtisodiy sharoitlariga moslashtirish va ishlab chiqarish zanjirini hududlar kesimida optimallashtirish	Mintaqaviy resurslar, iqtisodiy va ijtimoiy salohiyat, transport-logistika imkoniyatlari	Samaradorlik oshadi, ishlab chiqarish zanjiri optimallashtiriladi, eksport salohiyati kengayadi

¹ Muallif ishlanmasi

Rivojlantirish modeli	Asosiy vazifasi	Tarkibiy elementlari / Kirish komponentlari	Kutiladigan natijalar
Raqamli boshqaruv modeli	Raqamli texnologiyalar orqali ishlab chiqarish, logistika va marketing jarayonlarini boshqarish	Monitoring tizimlari, raqamli boshqaruv platformalari, analitik vositalar	Resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish samaradorligi oshadi, jarayonlar uzluksiz ishlaydi

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, har bir rivojlantirish modeli klaster tizimining barqaror ishlashida o‘ziga xos vazifani bajaradi.

Resurslardan kompleks foydalanish modeli ishlab chiqarish zanjirining barcha bosqichlarida xomashyoni maksimal darajada qayta ishlash va resurslardan samarali foydalanishni ta‘minlaydi. Bu esa tannarxni pasaytiradi va qo‘shilgan qiymatni oshiradi. Innovatsion-integratsion model texnologik yangilanishni tezlashtiradi, ishlab chiqarish sifatini yaxshilaydi va ilmiy-tadqiqot institutsiyalari bilan ishlab chiqaruvchi korxonalar o‘rtasidagi hamkorlikni mustahkamlaydi. Shu tariqa, klaster innovatsion salohiyatini oshiradi. Mintaqaviy diversifikatsiya modeli mintaqa tafovutlarni hisobga olgan holda ishlab chiqarish zanjirini optimallashtirish imkonini beradi. Bu model klasterlar joylashuvini mintaqaning tabiiy-iqtisodiy sharoitlariga moslashtirish orqali samaradorlikni oshiradi va eksport salohiyatini kengaytiradi. Raqamli boshqaruv modeli monitoring va boshqaruv jarayonlarini avtomatlashtirishga xizmat qiladi. Raqamli tizimlar ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, resurslardan optimal foydalanishni ta‘minlaydi va klaster tizimining uzluksiz ishlashini kafolatlaydi. Shu tarzda, ushbu modellarning integratsiyalashgan qo‘llanilishi paxta-to‘qimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishi, mintaqada bandlikni oshirish, eksport salohiyatini kengaytirish hamda innovatsion rivojlanishni ta‘minlashga xizmat qiladi. Iqtisodiy modellashtirish vositalari yordamida ushbu modellarning samaradorligi baholanadi va hududlar kesimida optimallashtirish tavsiyalari ishlab chiqiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Paxta-to‘qimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishi mintaqa iqtisodiy salohiyati, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining uyg‘unligiga bevosita bog‘liq bo‘lib, ushbu omillarni kompleks qo‘llash klaster tizimining samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va eksport salohiyatini kengaytirishga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, klasterlarni rivojlantirishda mintaqa imkoniyatlarini hisobga olgan strategiyalarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish zarur, bu esa ishlab chiqarish zanjirining barcha bosqichlarida-xomashyo yetkazib berishdan tayyor mahsulot eksportigacha-samarali integratsiyani ta‘minlaydi.

Shuningdek, innovatsion va ilmiy-tadqiqot faoliyatini klaster tizimiga integratsiyalash, raqamli boshqaruv va monitoring tizimlarini joriy etish orqali ishlab chiqarish samaradorligi, resurslardan foydalanish darajasi va sifat nazorati sezilarli darajada oshiriladi. Davlat-xususiy sheriklik modeli va investitsion rag‘batlarni kuchaytirish esa nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, balki yangi ish o‘rinlari yaratish, eksport hajmini kengaytirish va mintaqada barqarorlikni ta‘minlashga yordam

beradi. Umuman olganda, paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanishiga kompleks yondashuvni qo‘llash, texnologik va boshqaruv omillarini uyg‘unlashtirish hamda innovatsion va raqamli yechimlarni tatbiq etish klaster tizimining uzoq muddatli barqarorligini ta‘minlash va mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishida strategik ahamiyat kasb etadi.

FOYADALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabr PF-158-son. “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida. Farmoni, <https://lex.uz/en/docs/-6600413>
2. B. A. Paluanov et al., “Анализ характеристик технологических процессов хлопко-текстильного кластера”, *Universum: технические науки: электрон. научн. журн.*, vol. 3, no. 120, 2024.
3. C. Bozarth, J. Blackhurst, and R. Handfield, “Following the Thread: Industry Cluster Theory, the New England Cotton Textiles Industry, and Implications for Future Supply Chain Research”, *Production and Operations Management*, vol. 16, no. 1, pp. 154–157, Jan. 2009.
4. K. E. Radjarov, B. K. Erkaeva, Особенности формирования и организационная модель региональных межотраслевых кластеров в текстильной промышленности, *Бюллетень науки и практики*, № 5; 2019.
5. T. L. Khalikov, Formation and Development of Regional Cotton-Textile Clusters, *Journals Contributions*, 2023.
6. B. A. Davlyatov, Prospects For Cotton and Textile Clusters in Uzbekistan, *International Conference of Economics, Finance and Accounting Studies*, Tashkent Institute of Textile and Light Industry, 2023.
7. S.I. Gryadov, I.V.Kovaleva. Agropromishlenniy klaster: Problemi i perspektivi razviti Y. *Vestnik Altayskogo Gosudarstvennogo universiteta* №4 (54). S.98-105.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:

Ingliz tili muharriri:

Rus tili muharriri:

Musahhah:

Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich

Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich

Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li

Karimova Shirin Zoxid qizi

Sadikov Shoxrux Shuxratovich

Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2025-yil, noyabr, 11-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta:

info@marketingjournal.uz

Bot:

[@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)

Tel.:

+998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlararo standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**